

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

(Баранова В.Г.)

(підпис)

“ ” 2019р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр, та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування:

Фінансовий та страховий менеджмент

(назва магістерської програми)

на тему: **«Управління фінансовим результатом комерційного банку**

на прикладі АТ «КредоБанк»»

(назва теми)

Виконавець:

студентка факультету **ФБС**

Нізельська Крістіна Валеріївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., ст.викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Андрєєва Яна Сергіївна

(прізвище, ім'я та по батькові)

/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ РЕЗУЛЬТАТОМ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ.....	6
1.1. Фінансовий результат як основа банківської справи.....	6
1.2. Особливості управління та формування фінансового результату АТ «КредоБанк».....	11
1.3. Механізм наглядового реагування на діяльність комерційного банку.....	20
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ТА АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ РЕЗУЛЬТАТОМ БАНКУ НА ПРИКЛАДІ АТ «КРЕДОБАНК».....	27
2.1. Аналітична оцінка сучасного стану банківської системи України.....	27
2.2. Оцінка впливу факторів динаміки, складу та структури активів на фінансовий результат АТ «КредоБанк».....	38
2.3. Оцінка ефективності системи управління фінансовим результатом АТ «КредоБанк».....	46
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ РЕЗУЛЬТАТОМ АТ «КРЕДОБАНК».....	60
3.1. Основні проблеми банківської системи України.....	60
3.2. Ключові проблеми системи управління фінансовим результатом АТ «КредоБанк».....	64
3.3 Удосконалення ефективності системи управління фінансовим результатом АТ «КредоБанк».....	67
ВИСНОВКИ.....	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81
ДОДАТКИ.....	86

ВСТУП

Актуальність теми. Стійка банківська система є обов'язковою умовою стабільного соціально-економічного зростання країни. Банківські установи України проходять складні випробування в умовах частих змін в економічній та політичній ситуації, яка складається в країні. Такі зміни в умовах функціонування, незахищеність від зовнішнього середовища, вплив негативних внутрішніх факторів зумовлюють необхідність до постійного удосконалення банківської діяльності та пристосування до нових умов.

Діяльність банківських установ є комерційною діяльністю, яка спрямована на отримання прибутку. Світова фінансово-кредитна криза, політична нестабільність негативно вплинули на фінансові результати банківських установ і зумовили кризові явища у вітчизняній банківській системі. Більшість банків зіткнулася з проблемою отримання від'ємного фінансового результату.

Кожна банківська установа прагне отримати позитивний фінансовий результат, який виступає критерієм успішності управління комерційним банком. Отриманий прибуток комерційного банку безпосередньо пов'язаний з його ефективною діяльністю. Зростання прибутку впливає як на саму банківську устанovu, так і на вкладників, адже є запорукою їх фінансового добробуту. Держава також зацікавлена в отриманні позитивного фінансового результату банку, так як сплачена банком сума податку на прибуток є джерелом доходів бюджету. Таким чином, прибуток відображає інтереси держави, клієнтів та персоналу банків.

Тому дослідження формування та управління фінансовим результатом комерційного банку є досить актуальним питанням, оскільки від одержаного банком прибутку залежить забезпечення реальних конкурентних переваг на ринку банківських послуг та ефективність його діяльності саме в умовах економічної кризи.

Вивченню питань щодо управління фінансовим результатом комерційного банку присвячено чимало праць багатьох вітчизняних, а також зарубіжних економістів та учених, зокрема В.В. Бочарова, О.В. Васюренка, Е. Гіла, І. Гіленка, В.І. Грушка, О.Д. Заруби, О.І. Кириченка, С.М. Козьменка, Р. Котлера, О.С. Любуна, Н.Г. Маслак, Л.О. Примостки, Е. Ріда, П. Роуза, Дж. Синки, Р. Сміта, Г.М. Чепелюк, Ф.І. Шпиґа, А. Ятченка.

Вагомий внесок в удосконалення обліку фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання зробили такі відомі зарубіжні та вітчизняні вчені, як М.І. Бондар, Ф.Ф. Бутинець, К. Друрі, П.Є. Житний, Л.М. Кіндрацька, М.В. Кужельний, В.Г. Лінник.

Об'єктом дослідження є процес формування та управління фінансовим результатом банку.

Предметом дослідження є комплекс теоретичних, методичних та організаційних аспектів щодо формування та управління фінансовим результатом банку.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у розробленні теоретико-методичних рекомендацій і пропозицій, спрямованих на вдосконалення управління та формування фінансового результату АТ «КредоБанк».

Для досягнення поставленої мети у роботі передбачено виконання комплексу взаємопов'язаних **завдань**, зокрема:

- визначити теоретичні основи управління фінансовим результатом комерційного банку;
- дослідити особливості управління та формування фінансового результату АТ «КредоБанк»;
- проаналізувати механізм наглядового реагування на діяльність комерційного банку;
- провести аналітичну оцінку сучасного стану банківської системи України;

- оцінити вплив факторів динаміки, складу та структури активів на фінансовий результат АТ «КредоБанк»;
- охарактеризувати ефективність системи управління фінансовим результатом АТ «КредоБанк»;
- визначити основні проблеми банківської системи України;
- з'ясувати ключові проблеми системи управління фінансовим результатом АТ «КредоБанк»;
- запропонувати напрями щодо удосконалення ефективності системи управління фінансовим результатом АТ «КредоБанк».

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та вирішення основних завдань кваліфікаційної роботи магістра було використано широкий спектр методів дослідження. Зокрема, загальнонаукові методи пізнання, метод теоретичного узагальнення, історичний метод, метод порівняння, абстрагування та узагальнення, статистико-економічні методи, зокрема: графічний, регресійного аналізу, таксономічного аналізу (розрахунок синтетичного багатовимірного індикатора, інтегрального показника ефективності управління фінансовим результатом банку), побудова математичних моделей розрахункових алгоритмів в електронних таблицях Excel. Крім того був застосований метод наукової абстракції та узагальнення – при формулюванні висновків дослідження.

Інформаційна база дослідження. Джерела, що служать основою для проведення аналізу - Закони України, нормативно-інструктивні документи Національного банку України, статистична інформація щодо діяльності банківського сектору України, консолідована фінансова звітність АТ «КредоБанк» за 2014-2018 роки, опублікована на офіційному Інтернет-сайті банку, дані інтернет ресурсів.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи магістра. Кваліфікаційна робота має вступ, три розділи, висновки, список використаної літератури, додатки.

ВИСНОВКИ

Виконання магістерської роботи на тему «Управління фінансовими результатами комерційного банку» дало змогу сформулювати відповідно до поставлених завдань наступні висновки та зробити пропозиції.

1. Процес управління та формування фінансового результату АТ «КредоБанк» включає: планування фінансового результату; управління доходами та витратами; аналіз інтегрального показника ефективності управління фінансовим результатом; вибір методів управління позитивним (прибуток) або негативним (збиток) фінансовим результатом; регулювання та коригування діяльності банку для зростання фінансового результату.

Для того, щоб покращити фінансові результати АТ «КредоБанк» активно впроваджує нові банківські технології, європейські стандарти якості обслуговування клієнтів, розширює спектр фінансових послуг, динамічно реагує на ринкову кон'юнктуру та прагне налагодити довгострокові, взаємовигідні ділові відносини зі своїми клієнтами.

3. Терміни "банківське регулювання" та "банківський нагляд" визначені як в економічній та юридичній літературі, так і закріплені законодавчо. Банківське регулювання є однією із функцій НБУ, яка полягає у створенні системи норм, що регулюють діяльність банків, визначають загальні принципи банківської діяльності, порядок здійснення банківського нагляду, відповідальність за порушення банківського законодавства, а банківський нагляд — це система заходів щодо контролю та активних впорядкованих дій НБУ, спрямованих на забезпечення дотримання банками та іншими особами, стосовно яких НБУ здійснює наглядову діяльність, законодавства України і встановлених нормативів, з метою забезпечення стабільності банківської системи. НБУ здійснює банківський нагляд у формі інспекційних перевірок та безвиїзного нагляду.

Головне завдання банківського регулювання та нагляду полягає в здобуткові таких основних цілей: цілісність і адекватність, захист вкладників і кредиторів банку, здійснення ефективної (в економічному та соціальному плані) діяльності.

4. Проведено аналітичну оцінку сучасного стану банківської системи України. На сучасному етапі розвитку банківської системи України спостерігається зменшення кількості банківських установ та підвищення рівня платоспроможності складових банківського сектору. Зазначені тенденції - це наслідок виваженої та аргументованої політики НБУ. Загалом кількість банків з 2014 по 2018 рік знизилася з 147 до 77. Частка банків з іноземним капіталом на протязі 5-ти років залишається майже незмінною 30-36%. Частка банків з приватним українським капіталом знизилася з 47% до 14% (ПриватБанк з категорії приватних банків перейшов у державний).

Найвищий рівень надійності мають такі банки як Укрсиббанк, Credit Agricole, КредоБанк. Фінансовий результат діяльності банківської системи України за підсумком 2018 року був додатнім та склав 22,3 млрд. грн.

Найприбутковішими українськими банками за підсумками першого півріччя 2019 року, згідно з даними НБУ, є "ПриватБанк", "Райффайзен Банк Аваль", "УкрСиббанк", а найбільш збитковими - "Укрсоцбанк", "Сбербанк" та "Кредит Дніпро".

5. Активи АТ «КредоБанк» займають невелику частку в активах банківської системи України. Аналіз діяльності банку показав, що установа розширює інвестиційну діяльність, збільшує величину кредитів, наданих клієнтам. Це допомагає підвищити ліквідність активів та стабільність роботи банку. Найбільшу частку в активах балансу банку на протязі 2014-2018 рр. займали кредити та аванси клієнтам. Інвестиційна діяльність банку поряд з кредитною займає все ж невелику частку в операціях банку. Питома вага вкладень в цінні папери поступово збільшувалась – з 13,45% в 2014 р. до 22,52% в 2018 році - це говорить про розширення операцій банку на фондовому

ринку України. Загальна структура активів показала, що банк приділяє увагу якості своїх активів. Такий підхід дозволяє установі ефективно управляти ними та досягати позитивного результату за кожною активною операцією.

6. Охарактеризовано ефективність системи управління фінансовим результатом АТ «КредоБанк». Так як кредитна діяльність займає пріоритетне місце серед активних операцій банку, тому для оцінки ефективності системи управління фінансовим результатом АТ «КредоБанк» був проведений аналіз кредитного портфелю банку. За 2014-2018 рр. зросли як кредити фізичним особам, так і юридичним особам – на 65,45% та 61,40% відповідно. У банківській установі в структурі кредитів найбільшу питому вагу займають кредити юридичним особам. Це є добрим показником, адже цей вид кредитування допомагає зменшити кредитні ризики. Загальна сума кредитного портфелю у 2018 році склала 9647561 тис. грн.

Аналіз кредитів за секторами економіки показав, що установа найбільше кредитує фізичних осіб, сільське господарство, торгівлю та харчову промисловість.

Інвестиційна діяльність банку знаходиться на рівні з кредитною, тому є важливою частиною банківської діяльності. У 2018 році інвестиційна діяльність здійснюється за двома видами цінних паперів: Цінні папери за справедливою вартістю (2 892 620 тис. грн..) та Інвестиції та ЦП за амортизованою вартістю (890 664 тис. грн.). Також присутня інвестиційна нерухомість, сума якої у 2018 році склала 22 170 тис. грн.

7. Світова банківська система знаходиться під впливом глобальних перетворень. Негативний вплив на банківську діяльність має незадовільний фінансовий стан позичальників. Серед основних проблем банківської системи України можна виділити: військово-політичну нестабільність, невисокий рівень капіталізації банків, загрозливий вплив тіньової економіки, слабку диференціацію банківських послуг, низький рівень ризик менеджменту банків, значну частку проблемних активів на балансі банків, недосконалу систему

захисту депозитних вкладів. Додаткову проблему викликає впровадження «інформаційної складової» фінансового сектору.

Щодо діяльності АТ «КредоБанк» можна відмітити, що динаміка активів відповідає основним принципам і напрямкам розвитку банку, але розвиток активів у подальшому вимагає їх коригування у напрямі підвищення питомої ваги кредитно-інвестиційного портфелю й уповільнення темпів приросту нематеріальних активів та інших нефінансових активів. Також установа видає значну частку кредитів та авансів клієнтам (більше 50% в структурі активу), тому існує велика кількість прострочених кредитів. Звідси виникають проблеми з платоспроможністю та ліквідністю, існують додаткові витрати, пов'язані з формуванням резервів. До того ж банк має значну частку незабезпечених кредитів, тому має потребу у додаткових резервах і має недостатній рівень якості застави. Отже, потрібно розробляти заходи, спрямовані на покращення якості кредитного портфеля.

8. Здійснивши проміжні розрахунки було визначено коефіцієнт таксономії. Динаміка інтегрального показника є зростаючою та коливається від -0,15 станом на 31.12.2014 р. до 0,48 станом на 31.12.2018 р. Така ситуація показує, що АТ «КредоБанк» приймає ефективні управлінські рішення та тактика управління фінансовим результатом установи є дієвою. Але все ж АТ «КредоБанк» мав невикористаний потенціал підвищення ефективності управління фінансовим результатом, оскільки його значення знаходиться ближче до нуля, ніж до одиниці. Банк почав регулювати та коригувати свою діяльність, так як це є умовою зростання фінансового результату, а отже, досягнення високої прибутковості.

Отже, для збільшення прибутку АТ «КредоБанк» повинно виконати комплекс завдань щодо ефективного управління фінансовим результатом. Це сприятиме покращенню фінансового стану банку та всієї банківської системи України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Банківська система України функції банків URL:
<https://buklib.net/books/33753/>
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 “Звіт про фінансові результати”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 – URL.: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO3.aspx>
3. Податковий Кодекс України № 2755-VI від 2 грудня 2010 року URL.: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show>
4. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. – Полтава : ПДАА, 2009. – 406 с.
5. Вороніна О.О. Управління фінансовим результатом... URL:
[http://repository.hneu.edu.ua/ .../%D0%92%D...B2%D0%B0.pd](http://repository.hneu.edu.ua/.../%D0%92%D...B2%D0%B0.pd)
6. Дікань В. Л. Фінансовий результат підприємств: теоретичні узагальнення та прикладний аналіз: Монографія: СПД ФО Лібуркіна Л. М., 2008. – 92 с.
7. Скалюк Р.В. Сутність та значення фінансових результатів в системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств / Р.В. Скалюк // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: збірник наукових праць. –2010. – Випуск 18, частина 1. – С. 135–141.
8. Зінченко О. А. Удосконалення підходів до визначення складу фінансових результатів комерційного банку та методики їх аналізу – 2013. – Вип. 1(1). – С. 280-283.
9. Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків [Електронний ресурс] :постанова Правління Національного банку України від 24.10.2011 р. № 373 зі змінами та доповненнями. URL:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11>.
10. Пірог Д. В. Формування і розподіл прибутку банку / Д. В. Пірог // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. –№ 24. – С. 70-75.

11.Правила бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України, постанова Правління Національного банку України від 18.06.2003р. № 255 зі змінами та доповненнями. URL::<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0583-03>

12.Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics», №6 (2017) URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/6-2017/UKR/kushnaryova.pdf>

13.Іванова В. О. Економічна сутність прибутку комерційного банку та джерела його формування. – 2012. – № 253. – С. 57-60.

14.Управління прибутком банку: монографія / О.А.Криклій, Н.Г.Маслак. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. – 136 с.

15. Антонова А. О. Аналіз фінансової діяльності комерційних банків. – 2014. – № 4. – С. 28–30.

16.Офіційний сайт «КредоБанку» URL: <https://kredobank.com.ua/>

17.Банки України з найбільшим обсягом активів на 01.01.2019 р. URL:: <https://forinsurer.com/rating-banks>

18.Власний капітал банків України за IV квартал 2018 року URL:: https://bankchart.com.ua/spravochniki/rejting_i_bankov/7/2018/4

19.Чистий прибуток банків України за IV квартал 2018 року року URL:: https://bankchart.com.ua/spravochniki/rejtingi_bankov/9/2018/4

20.Офіційний сайт НБУ URL:: <https://www.bank.gov.ua/statistic/supervision-statist/data-supervision#1>

21.Закон України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 № 679-XIV URL:: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

22.Банківський нагляд URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123147&cat_id=122978

23.Організаційна побудова системи банківського регулювання та нагляду URL: <http://banking.uabs.sumdu.edu.ua/images/department/banking/discip/banknad/Tema2.pdf>

24.Документ Базельського комітету з питань банківського нагляду “Міжнародна конвергенція оцінки капіталу і стандартів капіталу. Виправлена версія” (International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards. A Revised Framework; Базель II, 26.06.2004 року): URL: <http://www.bis.org/bcbs/index.htm>

25.Документ Базельського комітету з питань банківського нагляду “Міжнародний регулятивний механізм для банків” (International regulatory framework for banks (Basel III)): URL:: <http://www.bis.org/bcbs/basel3.htm>

26.Банківська система 2015: виклики та перспективи URL:: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=14741673>

27.Офіційний сайт Національного рейтингового агентства РЮРІК. – URL: <http://rurik.com.ua>.

28.Реверчук, О. Банківський сектор та його структура в Україні – 2009. – Вип. 19. – С.420–424. [URL:: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=75174148>

29.Офіційний сайт служби статистики України. – URL:: www.ukrstat.gov.ua

30.URL:: <https://finsee.com/>

31.Офіційний НБУ. – URL: <https://bank.gov.ua/>
Офіційний НБУ. – URL: <https://bank.gov.ua/>

32.Офіційний сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб URL: <http://www.fg.gov.ua/a>

33.Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання негативному впливу на стабільність банківської системи» URL:: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1586-18>

34.Міщенко В.І. Банківські операції: Підручник — 2-е вид., переробл. і доп. — К. : Знання, 2007. — С.155 — 175

35.URL: <http://ubooks.com.ua/books/000188/inx11.php>

36.URL: <https://kredobank.com.ua/about/pres-sluzhba/news/u-2018-roci-kredobank-vydav-ponad-2-milyardy-gryven-kredytiv-malomu-ta-serednomu-biznesu>
У 2018 році «Кредобанк» видав понад 2 мільярди гривень кредитів малому та середньому бізнесу

37.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1182-97-%D0%BF> Про затвердження Методики визнання кредитів (інших видів заборгованості) нестандартними при створенні небанківськими фінансовими установами страхового резерву

38.The Global Competitiveness Report 2016–2017 URL: https://www3.weforum.org/docs/GCR2016-017/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2016-2017_FINAL.pdf

39.Коваленко В. В. Управління проблемними банками в системі забезпечення фінансової стійкості банківської системи Вісник Дніпропетровського університету. Вип. 4(2), 2010, с. 67-72. URL:: <http://www.vestnikdnu.com.ua>.

40.Фрумкін К. Шахрайство та злочини у банківській сфері URL:: http://www.ufin.com.ua/analit_mat/gkr/150.htm

41.Реорганізація та ліквідація / Офіційний сайт НБУ / URL:: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=75535#201

42.НБУ відстрочив на два роки збільшення статутного капіталу банків URL: https://lb.ua/economics/2017/12/22/385660_nbu_otsrochil_dva_goda_uvelichenie.html.

43.Адаменко М.В. Удосконалення управління фінансовими результатами комерційного банку із застосуванням системно-процесного підходу. – 2014. - № 12. - С. 77-81.

44.Коваль С. Фінансові результати діяльності банківських установ: теоретичні та практичні аспекти. – 2014. - №3. – С. 83-89.

45.Рєпіна І. М. Таксономічний аналіз ефективності формування та використання активів підприємства Формування ринкової економіки. – 2011. – № 26. – С. 440-457.

46.Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків [Електронний ресурс] :постанова Правління Національного банку України від 24.10.2011 р. № 373 зі змінами та доповненнями. – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11>.

47.Герасимович А. М. Аналіз банківської діяльності: – К.: КНЕУ, 2004. – 599 с.